

Fragmentirano konstruiranje realnosti

27. decembra je Izrael začel 22-dnevno misijo v Gazi. Vzrok napada naj bi bile izstreljene rakete palestinskega gibanja Hamas proti Izraelu, ki so kršile dogovorjeni sporazum o nenapadanju ene in druge strani. Izrael je začel brutalno in nasilno ofenzivo, v kateri so umrli številni prebivalci Gaze, razmerje med žrtvami v odstotkih znaša 99% (Palestinci) proti 1% (Izraelci). Žrtve so bili po večini civilisti, velik odstotek med njimi štejejo otroci.

Izraelska stran je iskala glavni vzrok v politični stranki **Hamas**, ki jo uvršča med teroristične organizacije, ki ogrožajo varnost na Bližnjem vzhodu - kot (predvsem) tudi varnost judovske države. Napad na Gazo so začeli izvajati pod krinko samoobrambe. Glavni cilj je bil jasen:

Hamas je potrebno uničiti

. In tako se je pričela morija v Gazi. Izraelska vojska, ki velja za eno najboljše izurjenih, z najsodobnejšo oborožitvijo, je odšla na pohod proti vojski, ki ne obstaja, proti vojski, ki je zaradi blokade Gaze tako osiromašena in praktično brez vojaških resursov, da bi bilo povsem brezpredmetno govoriti o kakšni resni obrambi in sposobnosti po spopadu. Le kako bi se naj

Palestinci

oboroževali, če jih je Izrael praktično odrezal od sveta, saj je Gazo blokiral tako s kopnega, morja in zraka? Nenazadnje, v skrajnih primerih v Gazi ne morejo prejeti niti humanitarne pomoči.

Izrael je v obstreljevanju Gaze zadel vse, kar si je domisil oziroma (po izraelsko) zgrešil. Rušile so se bolnice, rušile so se tovarne, rušile so se mošeje, rušile so se šole, rušile javne ustanove, rušili so se stanovanjski kompleksi ... in nenazadnje, kot domine so padali tudi civilisti. Ne kot kolateralna škoda, temveč kot jasni cilji izraelskih napadov, saj sodobne vojaške operacije civilistov ne morijo nenamerno. Še posebej lahka tarča so civilisti v Gazi, kjer na kvadratnem kilometru površine živi okoli tisoč sedemsto ljudi. Izraelci so v tej misiji uporabljali oziroma, bolje rečeno, testirali tudi nova vojaška orožja – na primer beli fosfor, ki je po mednarodnem pravu prepovedan. O nesporni uporabi fosforja pričajo poročila humanitarnih delavcev in zdravnikov na vojnem območju.

Vse tarče, ki jih je zadela izraelska vojska, bi lahko bile »povezane s Hamason«, še več, Hamas naj bi vse napadene, strateško pomembne objekte obdal z živim ščitom, ki so ga tvorili prebivalci Gaze, zato se civilnim žrtvam enostavno ni dalo izogniti, so zatrjevali v Izraelu. Kot ugotavlja

Marc

el Štefančič, jr.

, so bili prebivalci Gaze na enak način

»povezani s Hamasom«

, kot so bili v Afganistanu vsi

»povezani z Al-Kaido«

. Uspeh v Gazi lahko prinese samo zmaga nad celotno mrežo Hamasa, ki jo je treba prerezati

Prispeval Jure Lesjak
Sreda, 28 Januar 2009 23:11

---

na vseh stičiščih. Da je izraelska stran napad zapakirala oziroma reducirala zgolj na Hamas, je jasno vidno v kolumni pisatelja in novinarja v Nazaretu

Jonathana Cooka

, ki v tekstu

»*Israel's Doctrine of Destruction*«

zapiše citat, ki ga je izrekel neki uradnik v izraelski vojski: »Hamas ima veliko aspektov, zato moramo uničiti njihov celoten spekter, saj je v Gazi vse povezano s Hamasom in vsi podpirajo terorizem proti Izraelu.«

Na tej točki je potrebno jasno dodati, da je bil Hamas demokratično izvoljen na zadnjih palestinskih volitvah januarja 2006. Volitve so spremljali številni mednarodni opazovalci, ki so potrdili, da so bile svobodne in poštene. Hkrati je na tem mestu potrebno pripomniti, da gre vzrok za ponovni spopad med Izraelci in Palestinci iskati že v novembrski kršitvi premirja med obema stranema. Premirje je pretrgal Izrael, s tem ko je napadel domnevne palestinske borce v Gazi in pri tem ubil več Palestincev.

Kot je v članku »*Banalna resnica o napadu*« zapisal predavatelj mednarodnega prava na univerzi Princeton **Richard Falk**, naj bi Hamas med prekinitvijo spopadov večkrat ponudil podaljšanje premirja, celo za desetletno obdobje. 4. novembra je Izrael to ponudbo z napadom prelomil.

Vijay Prashad, ki se ukvarja z mednarodnimi študijami na Trinity College-u, opozarja, da se je prelomitev premirja s strani Izraela začela že 7. maja 2008, ko je izraelska vojska vdrla v mesto New Abasan, ter pred očmi otrok ubila 33-letno učiteljico, ki je v Gazi pomagala v okviru UNRWA-e (UN Relief and Works Agency for Palestine Refugees). Mednarodna skupnost se je resda odzvala, Tel Aviv pa se je samo obrnil stran, kot da se ni nič zgodilo, in zadevo enostavno zaključil v njihovem slogu, kar nazorno potrjuje izjava zunanje ministrice **Tzipi**

Livni

, ki je predlog generalnega sekretarja OZN

Ban Ki-Moona

o ustavitvi spopadov (kar je nov dokaz o neučinkovitosti OZN), zavrnila z besedami, »da se v Izraelu sami odločajo, kdaj bodo sprejeli kakšno odločitev.«

Izrael vs. Palestina: postopno etnično čiščenje

Vsakomur, ki le bežno pozna zgodovino odnosov med Izraelom in Palestino, je popolnoma jasno, da Hamas v tem konfliktu nikakor nima tako pomembne vloge, kot se mu pripisuje. Med drugim je treba opozoriti, da je Izrael v času pomembne vloge Arafatove **Palestinske**

Prispeval Jure Lesjak
Sreda, 28 Januar 2009 23:11

---

osvobodilne organizacije

(PLO) podpiral prav gibanje Hamas in se vseskozi vmešaval v palestinski politični prostor (kot se tudi danes). Jasno je, da je treba spor med sptima stranema iskati v samih izhodiščih, na podlagi katerih lahko multikompleksno situacijo lažje razumemo oziroma nanjo gledamo bolj objektivno, razumsko in pravično.

Ozemlje današnje države Izrael je bilo leta 1947 pod mandatom Britanije - »**Britansko mandatno ozemlje**«

. V začetku aprila istega leta so Britanci po »pregledu stanja« palestinsko vprašanje naslovili na

Organizacijo združenih narodov

(OZN). 28.4.1947 je bilo izredno zasedanje

Generalne skupščine

(GS), kjer se je ustanovil

»posebni odbor za Palestino«

. Sestavljalo ga je enajst držav. Avgusta posebni odbor predlaga GS delitveni (večinski) načrt, ki je predvidel judovsko in arabsko državo ter dodelil poseben status mestu Jeruzalem. Takšen predlog je znotraj odbora potrdilo sedem članic, tri so bile proti takšnemu načrtu in so predlagale federativno ureditev (med drugimi Jugoslavija), glasovanja se je vzdržala Avstralija. 29.11.1947 GS OZN sprejme z več kot dvotretjinsko večino

»delitveno resolucijo 181/II«

, ki predstavlja mednarodno-pravni temelj, na podlagi katerega je bila določena naslednja delitvena rešitev: 56% ozemlja dobijo Judje (Izrael), 42% Arabci (Palestina), 2% pripada Jeruzalemu (»corpus separatum«).

Po sprejetju omenjenega predloga 14.5.1948 nastane država Izrael, ki se po vstopu v OZN zaveže, da bo spoštovala mednarodni pravni temelj - sprejeto resolucijo 181/II. 15.5.1948 se na tem ozemlju konča mandat Britanije, Izrael takoj stopi v vojno z Arabsko državo ter do konca prve arabsko-izraelske vojne, ki se je končala 7.1.1949, osvoji dodatnih 21% ozemlja. To pomeni, da je imel po novem v svoji lasti že 77% odstotkov ozemlja, Palestinci zgolj še 22% (Jeruzalem se je razdelil po ključu 1:1). Na tej točki smo priča prvi resni kršitvi mednarodnega prava.

V sporu je nujno potrebno upoštevati mednarodno pravna določila, saj celotna mednarodna skupnost le-ta poudarja venomer, res pa je, da za nekatere veljajo, za druge spet ne, odvisno od primera, kdo je vpleten in čigavi interesi so vključeni ...

Leta 1949 OZN sprejme (četrto) **Ženevsko konvencijo**, pri kateri je nujno izpostaviti naslednji vsebinski določbi: a) zaščita prebivalstva okupiranih območij; in b) preprečitev okupacijski sili, da okupirano območje spremeni v trajno. Ni trajalo dolgo, da se je prelomila tudi ta določba. Osemnajst let po nastanku Izraela, leta 1967, se je odvila tako imenovana »Junijska vojna«, ki je traja vsega šest dni. Izrael pridobi v svojo korist še preostalih 23% ozemlja. Na tej točki gre za drugo resno kršitev mednarodnega prava in Ženevske konvencije.

V osemnajstih letih obstoja je Izrael prišel iz 52% ozemlja vse do 100%. Kršitve mednarodnega prava so se nadaljevale. V naslednjem obdobju se je etnično čiščenje Arabcev oziroma Palestincev nadaljevalo, vendar v bolj prikriti obliki. Etnično čiščenje je po mnenju **Ilana Pappaa**, avtorja knjige

"The Ethnic cleansing of Palestine"

, napovedovala že Konzultanta judovske skupnosti v Daletu (

plan Dalet

oziorna

plan D

). Izrael je leta 1993, po Mirovnem procesu v Oslu, na

Zahodni breg

naselil 110.000 Judov, do leta 2000 je to številko povečal na 190.000, danes jih tam živi 275.000 (»kontingenta Judov«).

Vedno večje naseljevanje Judov na Zahodni breg pomeni vedno manjše možnosti za palestinsko državo. Po mednarodnih normah so osnovne lastnosti za ustanovitev države naslednje: prebivalstvo, ozemeljska celovitost in efektivna oblast. Z naseljevanjem Judov na Zahodni breg Izrael lomi predvsem drugi predpogoj za nastanek države, saj na tem območju načrtno gradijo ogromna stanovanjska naselja, ki ozemlje delijo na več delov. Enak pristop Izrael zavzema z gradnjo širokih avtocest, ki so razvejane preko celotnega Zahodnega brega in so na voljo za uporabo zgolj Judom. Rušitev oblasti oziroma Hamasa je napad na tretjo karakteristiko države - efektivna oblast -, kar je Izrael pokazal z napadom na Gazo. Uničevanje prebivalstva, kot tretjega predpogoja za nastanek države, se dogaja z vsako vojno ofenzivo posebej - tudi zadnjo na Gazo -, četudi ob mnogoterih kršitvah mednarodnega prava in norm. Etnično čiščenje se tako samo še stopnjuje, meja bo dosežena samo v primeru, ko bodo Palestinci dejansko izkoreninjeni.

Radikalizacija resentimenta

Napad na Gazo bo nedvomno pustil izjemne posledice na palestinski strani. Tako v tem trenutku, kot tudi v bližnji in daljni prihodnosti. Skoraj nemogoče se zdi, da bodo Palestinci po

Prispeval Jure Lesjak
Sreda, 28 Januar 2009 23:11

---

takšni moriji ostali ravnodušni in brez nasprotnih udarcev. Kot je dejal strokovnjak za Bližnji vzhod **Primož Štrbenc**, bo zadnja ofenziva ustvarila še bolj radikalno politiko Hamasa, ki bo delovala še bolj militantno. Težko si je namreč predstavljati, da takšne »destruktivne in katastrofalne okoliščine ne bi pustile trajnih posledic na odraščajoči mladini, saj bo le ta rasla v strupenem sovraštvu do Izraela«, še dodaja.

In jasno, ravno to je bil glavni cilj Izraela - palestinsko ljudstvo (in Hamas) narediti še bolj radikalno, jih pripeljati do skrajnosti, saj se bodo v takšnih primerih še pogosteje posluževali militantnih akcij proti Izraelu. Slednji bo takšne napade seveda s pridom uporabljal in izkoriščal, saj jih bo lahko vedno znova zapakiral pod »pravico do samoobrambe«. Paradoksalno, ampak še kako realno, tudi palestinski odgovor lahko jemljemo v istem kontekstu, ampak, kadar se branijo Palestinci vedno govorimo o terorizmu in skrajnejših, ko se »brani« Izrael, ta konstruktivistično-relativni pojem izgubi vsak pomen.

»Izraelci se počutijo žrtve tudi takrat, ko ubijajo druge«, je zapisal **Patrick Cockburn** v članku na spletni strani

CounterPunch

. Nenazadnje imajo Izraelci na svoji strani še vedno zadnji izhod v sili, ki ga vsakič znova iščejo v holokavstu (da ne bi prišlo do nesporazumov, je na tem mestu potrebno jasno povedati, da je bil holokavst verjetno največji zločin v zgodovini človeštva in je vreden vsega obsojanja).

Nekdanji izraelski premier

Ariel Šaron

, je nekoč dejal, da »Izrael ne more zgrešiti zločinov zoper človečnost, saj so njegovi prebivalci preživeli holokavst«. Že res, da gre pri holokavstu za primer brez primera, toda v izraelski politični paradigmi se le ta prepogosto uporablja kot politično orodje, ki legitimira vsakršno početje oblasti v Izraelu. Kontrapunkt skrajnosti je ravno tako nedopustljiv.

Where are you, Mr. Obama?

Pri vprašnju spora med Izraelom in Palestino je, poleg vseh moralnih pogledov, ki so seveda nujni in predvsem človeški, potrebno dodati tudi politično noto, ki v veliki meri kroji odnose med sptima stranema. Znano je, da so **Združene države Amerike** največji podpornik Izraela, kateremu letno namenijo tri milijarde dolarjev za obrambo, od tega Izraelci namenijo dve tretjini vsote za oborožitev. Poleg finančne podpore ima Izrael tudi politično ter diplomatsko podporo ZDA. Premier

Ehud Olmert se je v nedavnem televizijskem intervjuju na veliko hvalil, kako je po telefonu poklical predsednika ZDA (takrat je bil to še

George Bush

), ki je ob tem pozivu prekinil predavanje v Philadelphiji ter sprejel urgentni klic, v katerem je Olmert Busha pozval, naj takoj prepreči sprejetje resolucije v Varnostnem svetu. Za konec je

Prispeval Jure Lesjak
Sreda, 28 Januar 2009 23:11

---

dodal, da je Bush samo poklical

Condolee Rice

in zadeva je bila urejena.

Večinsko javno mnenje v ZDA podpira izraelsko stran, kar ni nič nenavdnega, saj ameriški in evropski mediji sistematično konstruirajo drugačno resnico o sporu, s tem da se namerno izogibajo nekaterim bistevnim vprašanjem, ki dokazujejo hegemonijo Izraela nad Palestino. Medijsko pristranskost potrjuje tudi **BBC**-jeva in **SKY**-jeva neobjava humanitarnega poziva za Gazo, ki ga je sestavil

Disaster

Emergency Committee.

Televizijski hiši sta objavo odklonili, ker naj bi se trdno držali nepristranskosti poročanja o dogajanju v Gazi. Kar je seveda čisto sprenevedanje, saj sta nepristranskost in objektivnost že lep čas na izjemno trhljih temeljih, celo na tako majavih, da se z njimi elegantno manipulira. Kot drugo bi se medijski hiši morali vprašati, če ni pristransko tudi to, da palestinsko-izraelski vojni posvečajo izjemno pozornost (kar je neizpodbitno pravilno), številnim drugim vojnem, na primer v Afriki, pa ne namenijo nikakršne pozornosti. Toda to je že druga zgodba ...

A kljub temu večinsko mnenje le nekaj šteje. Američani so si relativno enotni, da lahko novoizvoljeni ameriški predsednik, poleg globalne finančne in ekonomske krize ..., posreduje tudi pri palestinsko-izraelskem sporu. Ameriška zunanja politika bo s prihodom **Baracka Obame** dobila nov obraz. Vendar ne potrebujemo kakšnega posebnega raziskovanja, da uvidimo, kako je Obama zadnjo ofenzivo v Gazi samo nemo opazoval. Resnega stališča o tem vprašanju nismo pričakali, čeprav se je skupaj z administracijo lahko pripravljaj na vse težave v katerih so ZDA. Slišali smo opredelitev do Iraka, slišali smo opredelitev do Afganстана, slišali smo predloge reševanja finančne krize ..., nismo pa slišali nikakršne opredelitve glede napada na Gazo.

Naj samo spomnimo, kaj je Barack Obama 4. junija 2008, takrat še kot predsedniški kandidat, dejal o Izraelu: »Tisti, ki ogrožajo Izrael, ogrožajo ZDA« /.../ »kot novoizvoljeni predsednik bom v Belo hišo prinesel brezpogojno zavezo o varovanju Izraela« /.../ »zagotovil bom, da se bo Izrael lahko branil pred vsemi napadi od Gaze do Teherana« /.../ »kot predsednik bom implementiral memorandum, ki bo Izraelu namenil trideset milijard finančne pomoči za obrambo v naslednjih desetih letih.« Če k temu dodamo še besede nove zunanje ministric **Hillary Clinton**, ki je leta 2007 dejala: »Za Izraelom stojimo, ker predstavljajo temelj demokracije v regiji« /.../ »Za Izraelom stojimo, ker so njihove težave naše težave«, nam je pogled na bodočo zunanjo politiko ZDA še bolj jasen. Ob nemem opazovanju arabskih (sosednjih) držav in v nešteti mlačnih odzivih »velike« Evropske unije, ki ob vsakem resnem vprašanju vedno znova ne najde skupnih stališč, kaj šele, da bi lahko kakor koli posredovala, se problemi na Bližnjem vzhodu ne bodo odpeljali na drugačno pot. Zaradi tega je izhod iz položaja, ki se vztrajno slabša, skoraj da

Prispeval Jure Lesjak
Sreda, 28 Januar 2009 23:11

---

nemogoč.

Noam Chomsky

je v komentarju o dogajanju v Gazi dejal, da si »ob vnovični nočni mori v Gazi skoraj ne moremo več predstavljati dogovora med Palestinci in Izraelci o dveh državah.«

Vendar ljudje širom planeta vseeno verjamejo v drugačno zunanjo politiko ZDA. Množice in množice so slavile inavguracijo 44. predsednika, ki bo v svet prinesel spremembe. Izrael je pred zaprisego Baracka Obame celo končal vojno ofenzivo na Gazo, da se Obami v prvih dneh ne bi bilo treba ukvarjati s tem vprašanjem. Vendar moramo biti ob tej evforiji zelo pazljivi, kajti ni je lažje poti za ohranitev ali celo poslabšanje stanja, če imaš za vsako potezo široko podporo množic doma, kot tudi po vsem svetu ... And God bless the United States of America!